

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

Irregularitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

- 45 Et sepeliri debent in loco non sacro, sine officio diuino *ibidem Tertium*.
- 46 Solutio interdicto transferri poterunt in Ecclesiam, vel cæmeterium *ibi d. Pri- mum*.
- 47 Et debent solemniter. Sã *Interdictum numero 22.*
- 48 Clericis non interdictis, & Interdictum seruantibus conceditur sepultura cum silentio, eum officio sine nota, cum moderatione supradicta *n. 10. Sylu. qu. 8. Quartum*.
- 49 Vel in Ecclesia proptia, vel in alia. *ibid.*
- 50 Confratribus quoque idem conceditur qui ex priuilegio religiosorum, quorum sunt confratres, admittuntur ad diuina; non tamen in Ecclesia interdicta. *ibid.*
- 51 Etiam in interdicta docet Panormit. *ibid.*
- 52 Priuilegiati, vt admittantur ad diuina tempore Interdicti, excluduntur tamen, si causa, vel concausa, fuerunt interdicti. Sylu. *quest. 5. octauum*.
- 53 Priuilegiatus ad perceptionem sacramentorum, potest sepeliri in Ecclesia. *idem qu. 8. sextum*.
- 54 Negat prædicta *num. 50. & 53. Vgol. loc. cit. c. 9. §. 3. nu. 2.*
- 55 Violantes Interdictum, nempe contra modificationes prædictas aliquid facientes, sunt irregulares. Sylu. *ibid. qu. 5. Primum*. si compleatur actus celebrandi diuina.
- 56 Possunt recipi mortuaria, & orari potest pro pœnitentibus mortuis, aliàs minime *idem qu. 8. septimum*.
- 57 Pœnæ multæ violentium interdictum habeantur apud Sylu. *V. Interdictum 6. V. Protonotarij. num. 3. Regularium iura sub Episcopis. num. 43. Sepultura num. 22.*

Irregularitas.

- 1 Potest Episcopus in sua Diœcesi dispensare cum suis subdiis in irregularitatibus prouenientibus ex delictis occultis, excepto homicidio voluntario, aut delicto deducto ad forum contentiosum. *Trident. ess. 24. cap. 6.*
- 2 In ea nempe Diœcesi, in qua Conci-

lium Tridentinum saltem quoad aliqua est receptum, ita decisum refert Suar. *disp. 45. sect. 2. nu. 6.*

- 3 Non potest cum Regularibus se illi subiicientibus ob hanc dispensationem. Bonac. *de irregul. disp. 7. qu. 5. p. m. 2. propos. 2. nu. 4.*
- 4 Potest cum subdito suo extra Diœcesim existente, extrajudicialiter. Suar. *loco cit. num. 10. V. de Censura nu. 7.*
- 5 Potest etiam si ipse Episcopus non existat in Diœcesi, extrajudicialiter dispensare. Bonac. *loco cit. nu. 5.*
- 6 Delictum occultum intelligitur formaliter occultum; licet actio materialiter fuerit notoria, *idem 5. ibid.*
- 7 Deductum autem ad forum contentiosum illud est, quod semiplene est probatum. *idem ibid.*
- 8 Et eo magis illud quo quis conuictus, & condemnatus fuit. *idem ibid. nu. 7.*
- 9 In iubileo non datur facultas dispensandi in irregularitatibus, nisi fiat illius expressa mentio. Nau. *cap. 27. nu. 250.*
- 10 Non potest Episcopus dispensare cum Neophyto. Bonac. *loco cit. qu. 2. pun. 1. propos. 3.*
- 11 Neophytus est ille, qui ex aliena lege nuper est adultus baptizatus. *idem ibid. V. Ordo in genere nu. 15.*
- 12 Neque potest cum abstemio. Nau. *cap. 27. nu. 204.*
- 13 Neque irregularitate proueniente ex defectu, vel deformitate, vel infirmitate corporis. *idem nu. 200.*
- 14 Neque ex defectu occulto, ex *c. liceat. Bonac. q. 2. pun. 3. prop. 3.*
- 15 Ad Episcopum pertinet iudicare, vtrum defectus, vel deformitas corporis inducat irregularitatem. *idem ibid. pun. 2. prop. 3.*
- 16 Etiam in Regularibus standum orit iudicio Episcopi in vicio corporis. Barb. *alleg. 42. nu. 60.*
- 17 Sed neque potest dispensare cum dæmoniaco, nisi, vt exerceat ordines iam susceptos, si tamen spatio vnius anni non vexerit. Vgol. *de irregul. cap. 55. nu. 2.*
- 18 Æthiops non videtur irregularis. Maiol. *de irregul. lib. 1. c. 21. contra Vgol. c. 50. nu. 4.*
- 19 Maleficiatus ad contrahendum ma-

- trimonium inhabilis non est irregularis ad ordines. Sayr. *lib. 6. cap. 9. num. 14.*
- 20 Simulans se esse dæmoniacum est irregularis. idem *ibid.*
- 21 De illegimis. *Vide supra illegitimi.*
- 22 Non potest Episcopus dispensare in bigamia propria, & interpretatiua, Bonac. *quest. 2. punct. 1. prop. 5.*
- 23 Neque ad primam tonsuram. decisum refert Garz. *de benefic. p. 7. cap. 6. num. 5.*
- 24 Nisi necessitas vigeat ob ministrorum penuriam, & aditus ad Papam sit difficilis. Barbof. *alleg. 49. num. 25.*
- 25 Potest in similitudinaria cum clerico in sacris, qui matrimonium cum unica, & virgine contraxit. idem *ibidem. numer. 26.*
- 26 Secus, si cum vidua, vel corrupta, vel duplex inijt matrimonium. idem *ibid.*
- 27 Infamia facti potest auferri per dispensationem Episcopi, quatenus potest dispensare in adulterio, & criminibus minoribus adulterio. Nau. *nu. 204.*
- 28 Infamis in vno loco, est vbique infamis. Vgol. c. 60.
- 29 Nulla pœnitentia solemnis hodie inducit irregularitatem, nisi adiunctam habeat infamiam. Bonac. *quest. 3. punct. 2. prop. 2. num. 4.*
- 30 Cum solemniter pœnitentibus si dubitatur de irregularitate, potest Episcopus dispensare ob necessitatem, vel utilitatem, ad minores ordines, Barbof. *alleg. 43. num. 8.*
- 31 Non potest dispensare cum conuictis, & condemnatis de crimine nefando. idem *alleg. 44. num. 30.*
- 32 Sodomitam non esse irregularem, docet Bonac. *q. 3. punct. 7. prop. 3.*
- 33 Rebaptizans, & rebaptizatus exculpabili iteratione baptismi, etiam occulta, fiunt irregulares idem *quest. 3. punct. 3. prop. 1.*
- 34 Potest Episcopus dispensare in occulta iteratione baptismi, ex *cap. liceat Concil. Trid.*
- 35 Iteratio Confirmationis, & ordinis non inducit irregularitatem. Vgolin. *cap. 35. §. 4. contra Nauar. cap. 27. num. 247. non enim est in iure expressum. V. Confirmatio, num. 28.*
- 36 Baptizatus ab hæretico est irregularis, si ille est adultus. Suarez *sect. 1. nu. 11.*
- 37 Excommunicatus suscipiens minores ordines non fit irregularis. Nau. *de sentent. excommunic. conf. 28. contra Sylu. & alios.*
- 38 Suscipiens maiores fit, DD. communiter.
- 39 Intellige prædicta de excommunicatione maiori. DD. citati.
- 40 Suspendus, vel interdictus recipiendo sacros ordines non incurrit irregularitatem. Sayr. *l. 7. cap. 10. num. 13. & alij* Incurrit ex Syluest. *V. Irregularitas q. 2. & alij.*
- 41 Non incurrit is, qui suscipit ordines sacros, vel illos exercet, pœna excommunicationis latæ sententiæ imposita contra susipientem, vel exercentem eosdem ordines Reginald. *libro 30. numero 182.*
- 42 Incurrit ille, qui vno, & eodem die, non aduertente Episcopo, recipit minores ordines, vel vltimum minorem, cū Subdiaconatu, vel duos ordines sacros Bonac. cum alijs *quest. 3. punct. 4. prop. 3.*
- 43 Solusque Papa dispensat, nisi sit occultum. Sayr. *lib. 7. cap. 10. num. 16. & alij.*
- 44 Recipiens ordines per saltum non est irregularis, sed suspendus communiorum dicit Bonac. *loco citato. prop. 4. contra Vgol. Sayrum & alios.*
- 45 Non potest Episcopus dispensare, si per saltum ordinatus ministraverit. Barbof. *alleg. 47. num. 8.*
- 46 Coniugatus recipiens ordinem factū est irregularis. Bonacin. *loco citato. prop. p. 5.*
- 47 Recipiens item ordines sacros ab Episcopo, qui renunciauit dignitati, etiam si recipiens fortè ob ignorantiam non peccauerit. Vgol. *cap. 40. Sayr. lib. 7. cap. 10. num. 27.*
- 48 Poterit Episcopus proprius dispensare, si ordinatus probabiliter ignorauit illius redundationem. idem *ibid.*
- 49 Recipiens ordinem extra tempora ab Episcopo, qui sine culpa est, dispensari potest. Maiol. *cap. 24. num. 9. vt scilicet exerceat, non vt ascendat ad altiorum.*
- 50 Ligatus censura, etiam occultus, si exercet solemniter actus maioris ordinis, citra scandalum, necessitatem, ignorantiam, inaduertentiam, obliuionem, fit

- fit irregularis. Bonac. q. 3. punct. 5. prop. 1.
- 51 Qui dubitat, se esse excommunicatum, celebrando fit irregularis, si reuera esset excommunicatus; secus, si non erat. Suar. dist. 14. sect. 3. nu. 7. Syluest. Irregular. numero 15. & alij.
- 52 Actus solemnnes sunt, canere in choro vt hebdomadarium, Epistolam cum manipulo, Euangelio, cum stola; baptizando solemniter, absolueno peccatis; benedicendo sponis, ministrando Eucharistiam; exercendo ordinem episcopalem.
- 53 Non est actus ordinis assistere matrimonio contrahentibus. Suar. loc. cit. nu. 18. & alij.
- 54 Ligatus duplici censura, duplicem incurrit irregularitatem. Bonac. loco cit. prop. 1. nu. 10.
- 55 In predictis non dispensat Episcopus, nisi censura sit occulta. Nauar. nu. 241. & alij.
- 56 Licet censura sit lata ab inferiore Papæ. Maiol. cap. 19. nu. 1. 2. cap. 21. nu. 2.
- 57 Clericus ministrans in ordine sacro, quem non habet, serio, & ex officio est irregularis. Nauar. nu. 42. communis.
- 58 Absoluentes sacramentaliter item, cum non sit sacerdos. idem *ibid.* contra Sylu. Confessor. 1.
- 59 Non potest Episcopus in his dispensare, nisi, vt exerceat ordines susceptos, quod si occultum sit delictum, potest eum dispensare, vt alios suscipiat. Syluest. Irregularitas. 3. qu. 8. Vgol. c. 37. nu. 14. & alij.
- 60 Hæretici, apostatæ à fide, eorum fautores, & defensores, etiam occulti, sunt irregulares. Nauar. nu. 205. & alij.
- 61 Non autem colentes dæmonem sine hæresi, neque scismatici. Suarez dist. 43. sect. 1. contra Maiolum, & Vgolinum.
- 62 Neque clerici apostatæ à clericali habitu, & tonsura. Vgol. c. 36. nu. 6. contra Maiolum.
- 63 Religiosus professus apostata à Religione est irregularis. Vgol. loc. cit. §. 4.
- 64 Filii hæreticorum sunt irregulares vique ad secundam generationem per lineam vitilem, & paternam; vique ad primam per lineam maternam; si parentes mortui sint cum hæresi. Sayr. lib. 6. c. 10. nu. 4. & communiter.
- Barth. Gama. Man.
- 65 Nati ante hæresim parentis non sunt irregulares. Nauar. de hæres. conf. 27. Vgol. §. 1. nu. 6.
- 66 Non potest Episcopus dispensare in irregularitate ob hæresim. Suarez. dist. 43. sect. 1. ad finem contra Vgolinum, & alios.
- 67 Clericus, aut alius iuste mutilans, vel occidens, vel cooperans ad mutilationem, vel homicidium, secuto effectu, fit irregularis. DD. communiter.
- 68 Item qui mortem accelerat dicto, vel facto. Nauar. nu. 215.
- 69 Item qui consulit, & influit in sententiam iudicis Vgol. c. 9. §. 2. nu. 7. & alij.
- 70 Item qui ex pietate docet ministrum iustitiæ, vt acuat gladium, &c. Graf. 1. par. libro 4. capitulo 27. nu. 68.
- 71 Denunciatores, testesue in officio Sanctæ Inquisitionis non fiunt irregulares, licet nullam faciant protestationem. Vgol. capit. 6. §. 5. & communis.
- 72 Protestatio si fiat coram iudice sanguinis, impedit irregularitatem. communis DD.
- 73 Neque est necessaria in scriptis. Vgol. loco cit. §. 7.
- 74 Sed debet esse expressa. idem §. 8.
- 75 Et tam in laicis, quam in clericis. Nauar. c. 27. nu. 226.
- 76 Consulens bellum iustum, vel pugnans in eo non tamen occidens, aut mutilans, non est irregularis. Bonac. qu. 4. pun. 4. prop. 1.
- 77 Cooperans bello iniusto est irregularis. Vgol. loc. cit. §. 1.
- 78 Non potest Episcopus dispensare in irregularitate causa belli. Suar. loc. cit. nu. 12. & alij.
- 79 In arte chirurgia accidit irregularitas, quando ex incisione, seu aduisione sequitur mors, culpa chirurgi. Bonac. qu. 4. pun. 5. prop. 1.
- 80 Item medico, si dubiam præbendo medicinam, sequitur mors; nisi casus infirmi sit desperatus. idem *ibid.*
- 81 Clericus in sacris incidendo, vel aduendo extra casum necessitatis, fit irregularis. idem *ibidem* prop. 2. Oppositum docent Sayrus, & alij *ibidem* morte scilicet non secuta, vel secuta ex morbi grauitate, non ex incisione: in dubio

- bio erit irregularis *ibid.*
- 82 Non fit, qui iubet secundus artis peritiam incisionem, vel aduersionem, etiam si sequatur mors. Bonac. *loco cit. to.*
- 83 Clericus in sacris secando venam, ad emittenda sanguinem, si moriatur, fit irregularis. *idem ibid.*
- 84 Adiuuans chirurgum peritum incisione, vel aduersione, non est irregularis. *idem ibid.*
- 85 Occidens alium ad suæ vitæ defensionem cum moderamine inculpatae tutelæ, non est irregularis. Suar. & alij communiter.
- 86 Etiam si dederit causam inuasionis. Bonac. cum Lessio, & Suar. *sect. 1. num. 11. contra Nauar. & alios.*
- 87 Neque ad membrum suum, seu vultum à mutilatione, seu deformitate defendendum. Sayr. *c. 12. nu. 5. contra Nauar. & alios.*
- 88 Neque ad defensionem honoris sui cum moderamine. Suar. *d. 46. sect. 2. & alij contra Nauar. & alios. Vide Bonac. loc. cit. pun. 6. prop. 2.*
- 89 Neque occidens inuaforem proximi cum moderamine, seu arma inuaso ministrans. *idem ibid. contra Nauar. & alios.*
- 90 Homicidium omnino casuale, non volitum in se, nec in causa, non inducit irregularitatem. DD. apud Bonac. *qu. 4. pun. 7. prop. 1.*
- 91 Puer maior septennio occidens fit irregularis. *idem ibid. contra Henriq. & alios.*
- 92 Casuale, volitum in causa, inducit irregularitatem. *idem ibid. prop. 2.*
- 93 Dans operam rei illicitæ periculosa homicidij, eo secuto, est irregularis. Suarez & alij apud Bonac. *ibid.* Negant alij *ibid.* si adhibita fuit diligentia, ne sequeretur homicidium.
- 94 Baptizatus occidens, vel abscidens membrum voluntariè simpliciter, vel secundum quid secuta morte, vel mutilatione, est irregularis. DD. communiter.
- 95 Membrum est oculus, manus, pes, auris, virile membrum, mamilla sceminae. Nauar. *cap. 27. numero 20. & alij.*
- 96 Si debilitatum est, & aridum, & mutiletur, adhuc inducitur irregularitas. Suar. *dist. 44. sect. 2. nu. 11.*
- 97 Item si maior membri pars abscindatur, *idem num. 8.*
- 98 Nō est irregularis, qui debilitat membrum, neque qui cæcum facit, aut claudum, abscidit membrum mutilatione, neque qui digitum abscidit. Bonac. *qu. 4. sect. 4. punct. 8. prop. 1. numero 6. 7. 8.*
- 99 Mandans, etiam tacitè, homicidium seu actiones periculosas homicidij, est irregularis. *idem ibid. prop. 2.*
- 100 Confulens illi, qui paratus non erat ad homicidium, auxilians, cooperans non impediens, cum ex iustitia tenetur, sunt irregulares. *ibid. prop. 3. 4. 5.*
- 101 Multis percutientibus, illi, qui lethale vulnus infligunt, sunt irregulares, non alij: nisi ex pluribus leuioribus vulneribus sit mors accelerata. *idem ibid. prop. 4. nu. 30.*
- 102 Et nisi ij omnes communi consensu sint aggressi. *ibid. 29.*
- 103 Non impediens homicidium quod tenetur ex iustitia impedire, incurrit irregularitatem homicidij voluntarii si ex odio non impedit; casualis vero, si ex timore, negligentia, auaritia. Suar. *dist. 45. sect. 5. nu. 9.*
- 104 Ratum habens homicidium non factum nomine suo, & factum, se insciente, non est irregularis. *idem d. 44. sec. 3. nu. 24. contra Nauar. & alios.*
- 105 Non potest Episcopus dispensare in homicidio voluntario iusto, vel iniusto. Trid. *sess. 24. c. 6.*
- 106 Potest dispensare in homicidio casuali occulto. *ibid.*
- 107 Item in homicidio patrato occulto, causa defensionis, non seruato moderamine. Nauar. *cap. 27. numero 339. & alij.*
- 108 Item in mutilatione iniusta occulta. Suar. *d. 41. sec. 4. n. 35. & alij contra Sanchez, & alios. & decium refert. idem Suar. ibidem.*
- 109 Possè Episcopum dispensare in homicidio ex defectu perfectæ lenitatis, affirmant Suar. *d. 44. sect. 6. n. 13. & alij.* Negant Salonijs, & Bonac. *q. 4. pun. vlt. prop. vlt.*
- 110 Potest Episcopus causa cognita dispensare in irregularitate ex homicidio, non ex proposito, sed casu, vel vim vi repellendo. Trid. *sess. 14. cap. 7.*
- 111 Idem potest Capitulum sede vac. Beia. *p. 4. casu 47. vers. tandem.*

- 112 Sed committatur causa ait Trid. 1000
citato.
V. *Aqua benedicta* n. 1. *Benedictio* nu. 20.
Canonicatum optio. numero 20. 21. *Fun-*
ctiones Episcopales nu. 5. *Suspensio* n. 3. 4. 7.
10. 13. 15. *Torneamentum* numero 7. 8.

A D D I T I O.

Non incurrit irregularitatem Sacerdos male ordinatus concelebrans in sua ordinatione cum Episcopo ordinante, licet eo casu sit suspensus *Nald. v. sacerdos n. 7. contra Nau. Barbof. & alios.*

Iudex Synodalis.

- 1 IN Diœcesana Synodo eligantur saltem quatuor Iudices, quibus delegendæ erunt causa à sede Apostolica. *Trid. sess. 25. c. 10.*
- 2 Debent esse in ecclesiastica dignitate constituti, aut Personarum obrinentes, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonici. idem *ibid.*
- 3 Canonici collegiatarum, etiam insignium, alioqui Doctores, non possunt esse Iudices Synodales, etiam si nullus Doctor reperiretur, nec eis aptior in Capitulo Cathedralis, & inter obrinentes Dignitates decimum refert *Massobr. de Synod. cap. 4. dub. 10. in fine.*
- 4 Oppositum doceat alii apud *Barbof. de pot. Episc. alleg. 106. n. 12.* sed melius negatur, etiam si sint peritissimi.
- 5 Canonicus in Cathedrali dispensatus super minori ætate non potest esse Iudex Synodalis. *Massobr. loco cit. dub. 11.*
- 6 Canonici Regulares, aut Monachi, etiam si sint in Cathedrali, non sunt capaces delegationum Apostolicarum. *Archid. Geminian. Butr. in c. statutum 11. de rescript. in 6.*
- 7 Vicarius Episcopi Generalis potest eligi. *Massobr. dub. 13.*
- 8 Protonotarius Apostolicus item, ex eodem *dub. 12.*
- 9 Quam plures hodiè sunt eligendi in gratiam Regularium, ut ex iis Conferuatores sibi eligant. *Greg. XV. Anno 1621.*
- 10 In prouincia Mediolanensi debent nominari omnes Canonici Cathedra-

lium Ecclesiarum in Iudices, ex Decreto Sac. Congreg. Concil. edito 27. Septemb. 1614.

- 11 Iudici non Doctori, detur Assessor non suspectus. *Leo X. Anno 1515.*
- 12 Si quis obierit, substituatur alius ab Ordinario cum consilio Capituli vsque ad Synodum. *Gregor. XV. vbi supra.*
- 13 Qui tempore commissionis causarum reperiebatur constitutus in dignitate, & designatus inter iudices Synodales, commissionem resignauerit, poterit de eadem causa cognoscere. *Decisum à Congreg. Concil. 2. Martii 1587.*

V. *Notarius* nu. 31.
Synodus Diœcesana nu. 45. 46.

A D D I T I O.

Non potest esse is, qui est coadiutor Canonici Cathedralis Ecclesiæ. *Garz. de benef. p. 4. c. 5. in addit. post nu. 130. dub. 28.*

Vide Conferuatores.

Iuramentum.

- 1 NE exigantur, neque reddantur Iuramenta illicita, impossibilia, damnosa, vel ecclesiasticæ libertati obuiantia. *Gregor. XIII. Anno 1584.*
- 2 Sub pœna suspensionis, & interdicti, & excommunicationis respectiue, cum reseruatione Papæ. *ibid.*
- 3 Tam ab actore, quàm à reo calumniæ Iuramentum exigi potest. *Prouinc. 5.*
- 4 Iuramentum clerico, non nisi à sacerdote deferatur, si ille examinandus est in foro seculari de licentia Episcopi *Prou. 6.*
- 5 Neque detur ab Episcopo licentia, vbi est suspicio de irregularitate *ibid.*
- 6 Non licet in iudicio iurare diebus feriatis, nisi pro pace, & piis causis, pro rebus autem temporalibus minimè, nisi forte ex magna necessitate. *Sylu. Iuramentum 2. quest. 4. standum consuetudini locorum. Nald. Iuram. n. 6.*
- 7 Relaxatio Iuramenti ne vnquam detur, nisi ad agendum tantum: nullo modo ad excipiendum. *Prouinc. 5. nisi defensionis ergo.*
- 8 Et ne ad agendum quidem post commissum